

ISTORIOGRAFIE

Texte și documente inedite Istoria muzicii în autobiografia (XI) Fondul Sandu Albu (II)

Viorel Cosma

(continuare din nr. 5 / 2016)

FIȘĂ BIOGRAFICĂ ȘI DE CREAȚIE

UNIUNEA COMPOZITORILOR DIN R. P. R.
Serviciul Documentării
Model A

Numele ALBU
Prenumele Alexandru
Pseudonimele Sandu Albu

DICȚIONAR
FIȘĂ BIOGRAFICĂ ȘI DE CREAȚIE *)
(compozitor)

1. Numele și prenumele ALBU ALEXANDRU
2. Pseudonimele Sandu Albu
3. Adresa (oraș, stradă, număr, regiune) 15, B-dul 31 de Ianuarie, București, B-dul 31 de Ianuarie, nr. 15
4. Data nașterii (ziua, luna, anul) 22 Aprilie 1937
5. Locul nașterii (sat, oraș, raion, regiune) Sibiu, Regiunea Sibiu
6. Numele tatălui Lazar Profesia tatălui Funcționar Comercial
7. Numele mamei Elizabeta Profesia mamei Caseira
8. Botez (numele botezului) Marie Albu, prenume de botez "m. Constantin"
9. Cercul artistic - particulare în perioada de formare - Trupa de muzică din București
MacGowan Club New York
10. Studii muzicale (cu precizarea anilor și profesorilor) Conservatorul din București 1957-59
Teorie-solfege S. Oprea Orchestre Orchestra
Armonie S. Oprea Dirijat "
Contrapunct, forme Antoni Dădă Folclor "
Compoziție " Istoria muzicii "
Instrument principal Viora de sol Instrument secundar Viora
11. Studii în străinătate (anul, instituții, profesori, diplome) 1959-60
Conservatorul din București Conservatorul din București
Conservatorul din București Conservatorul din București
Diploma de Muzică din București 1960
12. Studii muzicale particulare (anul, profesori, și numele Conservatorilor)
Conservatorul din București Conservatorul din București
Conservatorul din București Conservatorul din București
Diploma de Muzică din București 1960
13. Studii de cultură generală (anul, instituții, diplome)
Direcția de Cultură din București

*) NOTĂ: Dacă la unele rubrici există date insuficiente, completați pe o foaie separată toate datele necesare.
Bateți numai cu creion și folosiți cifre. Bănușii complet și cifre la fiecare întrebare. Unele nu pot fi date precise sau nu pot fi răspunsuri, trageți o linie orizontală.

1. 28 B-dul 31 de Ianuarie, București, R.P.R.

Data debutului artistic: Recital de vioară – Ateneul Român, Martie 1922, București, Recital de vioară – „Mozarteum” Praga, Mai 1922, Concert de Brahms pt vioară și orchestră, Sala Smetana Praga, Iunie 1922, Recital de vioară Viena, Mai 1922 Konzerthaus.

Activitate didactică: Profesor de vioară la Brooklyn Conservatory of Music, New York 1927-1928; J. Hartt School of Music Harthford, Connecticut 1928-1929, profesor de vioară și violă la Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică din București 1939-1947, detașat în 1945 la Institutul de Stat p. Arte din Baghdad, Irak, unde am funcționat ca profesor și Director artistic până în 1959, când m-am pensionat.

Distincțiuni, titluri, premii: Premiul George Enescu, Mențiunea I pentru Sonata în stil clasic pentru vioară solo.

Ocupația prezentă: Conferențiar la Institutul Pedagogic de 3 ani din București, Catedra de vioară.

Genul principal de compoziție: vioară (violă, violoncel) și voce (lieduri) și pian

Lista completă a lucrărilor muzicale:

Suita în la minor pentru vioară solo (Preludiu, Largo, Gavota, Rondo) 1942

Melodii populare românești pentru vioară și pian, tipărit la Moravetz Timișoara 1942, retipărit la Ricordi Milano 1952

Poemul Simfonic „Avicena. Lumina care a biruit” 1952

Alegretto Grazioso pentru Orchestră Simfonică 1959, Baghdad, Irak

Sonată pentru vioară și pian în stil românesc 1939

Lieduri:

6 melodii de toamnă pe versuri de Al. Biciurescu 1939

Omni ceresti vitralis, pe cersuri de I. Ceriețianu
1941

Peste vârfuri, pe versuri de Mihai Eminescu 1961
Achiziționat

Cântec, pe versuri de Ștefan Octavian Iosif, 1961

Sania nebună, pe versuri de Mihai Beniuc, 1961

De ce-ai fi trist, pe versuri de Tudor Arghezi, 1961

Vocaliză pentru voce, vioară și pian, 1951, Baghdad

Dintre sute de catarge, pe versuri de Mihai
Eminescu, 1963

Stelele-n cer, pe versuri de Mihai Eminescu, 1963

Din noaptea, pe versuri de Mihai Eminescu, 1963

Piese pentru pian:

Nocturna, 1941

2 Siciliane, 1958 și 1959

Vals de Concert, 1951

Valse „pour Alice”, 1959

2 piese pentru violoncel, violă și pian (Recomandate
pentru Achiziționarea M.C.)

Elegie, Baghdad, Irak, 1958

Siciliana, Baghdad, Irak, 1958

Piese pentru vioară și pian:

Largo, Baghdad, 1957

Siciliana, Baghdad, 1958

Serenadă în gondolă, Baghdad, 1959

Melodie Arabă, Baghdad, 1958

Cântece de leagăn, București, 1961

Capriciu în terțe, București, 1960

Nocturna, București, 1962

Capriciu Românesc, București, 1962, achiziționat
1963

Compoziții cu caracter didactic:

Concertino în Sol major pentru vioară și pian
(Allegro-moderato, Andante, Allegretto) achiziționat
1960, tipărit la Editura Muzicală, 1964

Concerto în Do major, Nr. 2, 1960 (Allegro-Moderato, Andantino – Hora, Allegretto)

Concertino în Re major, Nr. 3, 1960 (Allegro, Romanță, Finale)

Cvartet de viori (Andantino, Cântec de leagăn, Joc), 1963

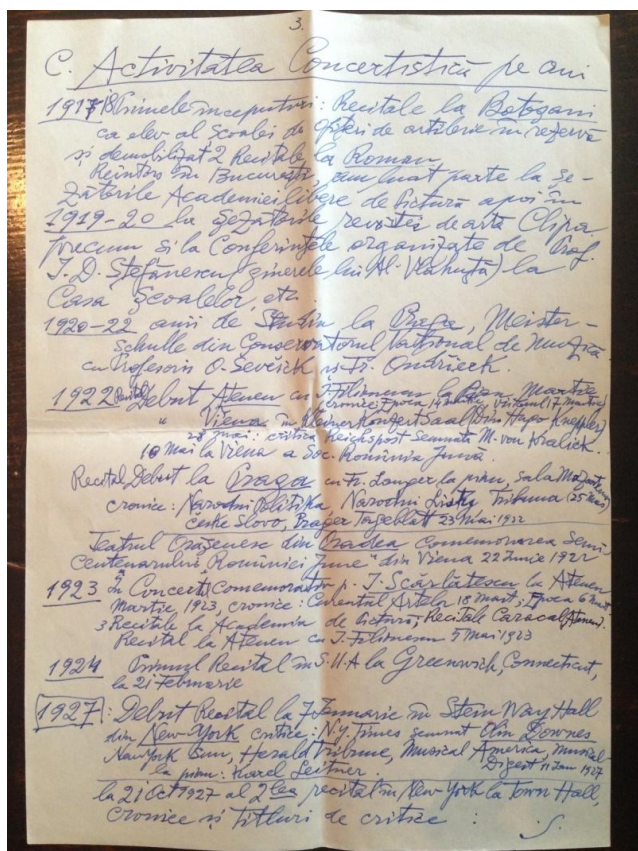
Trei miniaturi pentru Orchestră de Coarde, 1967

Andantino pentru Cvartet de coarde, 1958

Siciliano pentru Cvartet de coarde, 1963

Data: 20 Iunie 1964

Activitatea concertistică a violonistului Sandu Albu

A. Debuturi:

1. *Martie 1922*, Ateneu București, Recital cu I. Filionescu
2. *Mai 1922*, Viena, Kleiner Konzertstaal sub direcția de concert Hugo Kneppler
3. *Mai 1922*, Praga, Sala Mozarteum
4. *Iunie 1927*, Granșvik, Com. Recital, USA
5. *7 Ianuarie 1927*, Steinway Hall, New York, la pian: Karel Leitner (critice Alin Doruneș, etc.)
6. *Martie 1927*, MacDowell Club, New York prima audiție a Sonatei de Bernard Wagenaar cu compozitorul la pian
7. *Februarie 1929*, Hartford, Connecticut (Y.M.C.A), Recital Karel Leitner la pian, Audițiune
8. *9 Noiembrie 1930*, Debutul la Filarmonica din București, dirijor G. Georgescu, Concert M. Bruch
9. *Decembrie 1930*, Debutul cu Filarmonica din Praga, dirijor J. Stupka, Concert Beethoven
10. *April 1932*, Debut cu Civic Symphony Orchestra din New York, dirijor Rudolf Thomas, Concert Beethoven
11. *Aprilie 1937*, Recital Baghdad cu N. Marcovici la pian și concerte la Radio Baghdad
12. *Aprilie 1939*, 2 Recitale la Teheran, la pian J. Hertz
13. *12 Iunie 1947*, Recital Paris Salle Chopin, pianist Jean Neven
14. *20 Iunie 1947*, Recital Londra Wigmore Hall, Ivan Newton
15. *Iunie 1956*, Salzburg Mozarteum, pian R. Kuppelwieser

B. Listă de Prime Audiții în țară și în străinătate interpretate de Sandu Albu

1. **Bernard Wagenaar**, Sonata pentru pian și vioară la pian compozitorul (nepot al lui W. Mengelberg,

Profesor de Compoziție la Julliard Foundation, New York, martie 1927).

2. **Mozart**, Concert Nr. 7 (Cadențele de George Enescu), dirijor George Georgescu, martie 1935 Ateneu cu Filarmonica
3. **Stan Golestan**, Concertul Românesc pentru vioară și orchestră, cu Orchestra Radio din Praga, dirijor... mai 1935 și cu Orchestra Operei din Cluj, dirijor Jean Bobescu
4. Concert de Muzică Americană cu Theodor Rogalsky la pian, martie 1935, Aula Fundației Carol I cu program... toți necunoscuți la noi: Joleu Aldeu Carpenter, Machon Albert Stessel, Samuel Gardner, Edwin Grosse, C. Burleigh, etc.
5. **George Enescu**, Sonata a III-a în Caracter popular românesc op.25
  - a. 23 mai 1934 Steinway Hall New York în recital de muzică românească, cu Herman Newman la pian, primă audiție în America
  - b. Noiembrie 1935 Sala Dalles, cu Th. Rogalski la pian
6. **C. Silvestri**, Sonata pentru vioară și pian, Dalles, Ianuarie 1941
7. **Jean Sibelius**, Concert op. 47 în re minor, 1936 cu I. Filionescu Dalles, 1943 Filarmonica Dirijor Georg Schneevoigt.
8. **G. Enacovici**, Amfitrita Poem pentru vioară și orchestră, Filarmonica, dirijor M. Jora, noiembrie 1942
9. **E. Falconi**, Sfirleaza pentru vioară și pian în Recital Dalles cu I. Filionescu la pian
10. **R. Schumann**, Concert re minor pentru vioară și orchestră. Filarmonica, dirijor G. Enescu, mai 1943
11. **George Enescu**, Concert pentru vioară și orchestră (neterminat), dirijor E. Pricopie, Filarmonica din Ploiești, 5 mai 1965
12. **Mircea Chiriac**, 5 dansuri din baletul Iancu Jianu pentru vioară și pian, Dalles, 9 april 1965

13. **Sandu Albu**, Suita... pentru vioară solo, Sala Conservatorului 29 mai 1966. Recital vioară solo
14. **Sandu Albu**, Nocturnă și Capriciu pentru vioară și pian Feb 1963, Dalles

C. Activitatea Concertistică pe ani

1917-18

Primele începuturi: Recitale la Botoșani ca elev al Școlii de Ofițeri de artilerie în rezervă, 2 Recitale la Roman

Reîntors în București, am luat parte la șezătorile Academiei libere de Pictură, apoi, în **1919-1920** la șezătorile revistei de artă *Clipa* precum și la Conferințele organizate de prof. I. D. Ștefănescu (ginerile lui Alexandru Vlahuță) la Casa Școalelor, etc.

1920-1922 anii de studiu la Praga, Meister-schulle din Conservatorul Național de Muzică cu Profesorii O. Sevěrick și Fr. Ondricek

1922 Recital Debut Ateneu cu I. Filionescu la Pian, martie Viena în KleinerKonzertSaal (Dir. Hugo Kneppeler) 28 mai: critica Reichspost Semnată de M. Von Kralick. 10 mai la Viena, Soc. România Jună

Recital Debut la Praga cu Fr. Langer la pian, sala Mozarteum, cronice: Narodni Politika, Narodni Listy, *Tribuna Česke Slovo*, *Prager Tageblatt*, 23 mai 1922

Teatrul Orășenesc din Oradea, Consemnarea Semicentenarului „României June” din Viena, 22 iunie 1922

1923 În Concertul Comemorativ pentru I. Scărlătescu la Ateneu, Martie 1923, cronice: Curentul Artelor, 18 martie; Epoca 6...

3 Recitale la Academia de Pictură; Recitale Caracal (Ateneu)

Recital la Ateneu cu I. Filionescu, 5 mai 1923

1924 Primul Recital în SUA la Greenwich, Connecticut, la 21 februarie

1927 Debut recital la 7 Ianuarie în Steinway Hall din New York, critice: N.Y. Times semnat Alin Donnes, New York Sun, Herald Tribunal, Musical America, Musical Digest, 11 ianuarie 1927

La 21 octombrie 1927 al 2-lea recital în New York la Town Hall, Cronice și Titluri de critice:

Herald Tribune, 22 octombrie 1927 semnat M.W., Titlu: *Sandu Albu Romanian Violinist, Scores Success*, Subtitlu: *Prones right to be ranked among more promising of musical importatibus*.

New York Times, Titlu: *Sandu Albu heard again*; subtitlu: *Romanian violonist gives an ambitious program at Town Hall*

Chicago Musical Leader, Titlu: *S.A. un excelent artist*, semnat W.L.G.

N.Y. American Titlu: *Albu performs ably on violin*; semnat Grena Bennet

Alte critice în *Musical Advance*, *Musical Courier*, *New York Staatszeitung* (semnat Klara Rugé), *Musical America* și ziarul românesc *America* din 7 noiembrie 1927, critica semnată D. Cuclin

1927, 13 Decembrie în *PortChester Daily Item*: Titlu: *Women hear Sandu Albu*; subtitlu: *Romanian violonist charms members of Part Chester Woman's Club* și

Flushing Evening Journal, Feb. 5, 1928, titlu: *Classical Music Program pleases*

1928 Al treilea Recital în New York la Town Hall, 27 Noiembrie; cronice în *N.Y. Herald Tribune*, semnat M.W., *New York American* „Grena Bennet”, *N.Y. Freming Journal*, *N.Y. Sun*, *Evening Post*, *N-Y Telegraph*, *N.Y. Times*, *The World*, *Musical America*, *The Musical Leader*, *Chicago*, 6.I.28, Titlu: *Sandu Albu Welcomed At Town Hall*, *Horrath's Bulletin* Dec. 28; Titlu: *S.A. Violonist delights his audience*, ziarul românesc *America* relatează din Cleveland Ohio la 2

Dec.: *Participarea lui S.A. la festivitățile pentru Alipirea Transilvaniei (10 ani)*

1929 Recital în Hartford, Conn, în Y.M.C.A Auditorium, Cronice: Hartford Times și Hartford Courant, Ian. 6. 1930; subtitlu: *Violonist offers varied program at Y.M.C.A Auditorium*

Recital la New York, în sala de la International House, 7 iulie 1929, relatat în ziarul America din 15 Iulie 1929

1930 Recital la Guild Theatre din New York, 2 Martie 1930 (în program Sonata a II-a de George Enescu cu Stanford Schlüssel la pian)

Cronice: New York Times 3 Martie 1930. Titlu: *Sandu Albu heard*; subtitlu: *Romanian violonist gives a well chosen program at the Guild Theatre*

New York American, N.Y. Staatszeitung Herald Tribune, The Sun, Musical America (10 Martie 1930)

București: Rampa 17 iulie: *Radio România inovează*; 22 iulie: *Violonistul român profesor la un Conservator american, de vorbă cu violonistul Alexandru Albu*

Reportaje: Cinema 1 August 1930: *De vorbă c'un violonist român stabilit în America*

Vremea, 7 August 1930: *De vorbă cu violonistul Sandu Albu*, semnat: Alexandru Bilciurescu

Recital la Cazinoul din Sinaia cu Filionesci la pian

În toamna 1930, recitalele din țară la Dej, 25 octombrie, Craiova 17 nov. Teatrul Național și 29 Noiembrie Cluj, Opera Română

9 noiembrie Debutul la Filarmonica din București, în Concertul de Bruch, înlocuind pe Uninskila. Dirijor G. Georgescu

30 Decembrie 1930, Solist cu Filarmonica Cehă din Praga, în Concertul de Beethoven, dirijor Fr. Stupka

La 21 Dec.1930 Recital în Sala Conservatorului din Iași

1931 Recital la Teatrul Național din Iași; la pian Dna Sonia Theodoreanu, 28 Ianuarie 1931. Cronică: Lumea, 31 Ianuarie; Titlu: *Triumful violonistului S.A. la Iași*

Reîntoarcerea în Februarie 1931 la New York

Recital la International House la 19 Aprilie 1931

Multiple Concerte cu Capitol String Quartett ca vioara I

Multe Concerte cu National Music League

Concerte-Conferințe educative în școli și biblioteci publice din New York și împrejurimi

1932 Recital de 2 viori cu Socrate Barozzi, 15 Ianuarie 1932, Steinway Hall

Critice: N.Y. Times, semnat de G.B.G., 16 Ianuarie

N.Y. Sun, N.Y. World Telegram. Titlu: *Violonist triumph over weather*. Subtitlu: *Artists win praise*

Recitale Radiofonice la Stația W.N.Y.C cu programe de muzică românească.

Recital la International House, 23 Octombrie 1932

1933 Recital la Town Hall, New York, 31 Martie 1933, în program Sonata a II-a de George Enescu cu Compozitorul la pian

Critice: N.Y. Times 1 April, World Telegram, The Sun: Titlu: *Enesco plays own work at Albu violin recital*, The Musical Leader; titlu: *Enesco assists violinist*

Multe Concerte educative și cu The Capitol String Quartett, ca vioara I și director, angajați de departamentul de educație al Statului New York.

Câteva luni am funcționat în prealabil în calitate de Concertmaestru al New York Civic Orchestra aparținând departamentului de Educație al Statului New York. Cu această orchestră la 12 August 1933 la Brooklyn Museum, New York, am interpretat concertul de Beethoven, dirijor Rudolph Thomas.

Cu pianistul Herman Newman am dat multe Recitale la Passhellenic la National Musical benefit Society, la International House, etc

La 17 Dec 1933 am interpretat cu Knickerbocker Little Symphony orchestra Concertul de Mozart în re major, dirijor E. Powers.

1934 Recital de Muzică Românească, 23 Mai, în program Sonata a III-a op. 25 de George Enescu, în primă audiție în America, la Steinway Hall, în New York, la pian Hermann Newmann

Urmează cronicile acestui important recital, primul cu un program integral românesc:

1. The world Telegram, 24 mai 1934:

Titlu: *Sandu Albu Stirs Delight*

Subtitlu: *Violonist in recital sheds new light on music of Romanian Composers* (semnat L.B.)

2. N.Y. Times, Titlu: *Sandu Albu violonist*

3. N.Y. Sun, Titlu *Sandu Albu plays recital of Romanian numbers*

Subtitlu: *Violonist introduces Enesco sonata at Town Hall*

4. N.Y. American, 24 mai 1934, Titlu: *Sandu Albu plays Romanian music* (semnat Leonard Libling)

5. The Journal, 24 mai 1934, semnat Henriette Weber

Reîntors în țară, la 8 August 1934, am dat un Recital la Cazinoul din Constanța la pian Th. Rogalski, urmat de alte recitale la Sibiu, Sala Dalles, 17 Dec., cu Th. Rogalski. Tot cu Th. Rogalski am dat un al doilea recital tot la Dalles, la 18 Febr. 1935

1935 Un interviu dat ziarului Vestea despre maestrul Enescu și viața muzicală din America

Urmează o serie de recitale prin țară: Iași, Cluj, Satu-Mare, Oradea, Dej.

24 Martie, Recital de Muzică Americană, Aula Fundației, la pian Th. Rogalski

4 Noiembrie, Recital Dalles, cu I. Filionescu la pian, în program Concertul de Haydn în do, în primă auditiie la noi.

19 Noiembrie, Sonara Kreutzer la Radio cu Alfred Alessandrescu

Cronice din 8 Noiembrie semnate Romeo Alexandrescu și Virgil Gheorghiu și C. Nottara (Dimineața)

La 8 Noiembrie, recital la Teatrul Național din Iași cu Sonia Teodoreanu

La 9 Decembrie, Concerte de Sonate la Dalles cu Cella Delavrancea

1936 12 Februarie, Recital cu Miron Șoarec la pian la Palatul Cultural din Arad. Interviu în Edelys Hilap, Arad, 12 Februarie

La 8 Martie, la Dalles, Concert de Muzică Cultă Americană cu concursul Dnei Lucia Cosma (cuvântare), C. Stroescu, cântă și Th. Rogalski - pianist al Cvartetului Uniunii Muzicii și al Cvintetului de Suflători Rado

28 Aprilie, la Ateneu, cu concursul Orchestrei Simfonice Radio, dirijor Alfred Alessandrescu - Concert de Concerte: Bach, Beethoven, Lalo

Cronice: Sym, Emanoil Ciomac, R. Al., etc

Mai, Concert la Iași al Filarmonicii G. Enescu, dirijor Mircea Bîrsan

La 14 Decembrie la Ateneu al 2-lea Concert de Concerte cu Concursul Orchestrei Radio, Dirijor Alfred Alessandrescu, în program Concerte de Bach, Ceaikovsky, Romanele de Beethoven, Poemul „Farmecele Armidei” de I. Nonna Otescu, dirijat de autor și Tzigane de Ravel

Cronice semnate:

C. Nottara, Dimineața, 19 Dec.

Cella Delavrancea, Le Moment, 21 Dec.

Ion Mincu, Zorile, 19 Decembrie.

1937

Au urmat 2 recitale „populare” de vioară la Dalles la 12 și 19 Februarie cu Miron Șoarec la pian

În primul a avut loc prima audiție mondială a 2 piese de E. Falconi (Nicolaef): Sfirleaza și Vals Sentimental

Naționalul Nou din 12 Febr. 1937 publică sub titlul: *Biografii Muzicale: Sandu Albu*

De asemenea, un medalion semnat de Virgil Gheorghiu în *Muzică și Poezie*, Ianuarie 1937

La 27 Februarie, un al 2-lea concert la Palatul Cultural din Arad cu concursul a 2 cântăreți: Irina Russu și Sasu Nicoară

Sub bagheta lui Mircea Bîrsan, în Festival Beethoven, cânt la 28 Februarie Concertul de Beethoven; „Lumea”, Martie 1937

Plecat la 7 Aprilie la Bagdad, reîntors în țară pentru vacanță dă un recital Radiofonic la Radio Paris la 6 August, la pian Jean Doyen

La 19 August, un recital la Sinaia cu N. Marcovici la pian

La 5 Septembrie, Recital la Teatrul Comedia din București

Apoi se reîntoarce la Conservatorul din Bagdad, Irak

1938 În afară de profesorat la Institutul Muzical din Bagdad, Irak, am dat concerte de muzică de cameră și recitale publice cu Mehidohin Hoida violoncel și Nicolae Marcovici (adus de mine) pian

1939 În locul lui N. Marcovici, vine ca pianist și profesor la Bagdad Juin Hertz în toamna lui 1938

Activitatea concertistică paralelă cu cea didactică se intensifică pe bazele de pionierat al Muzicei Clasice ce se auzea pentru prima dată în Irak

În Martie 1939 au loc 2 recitale la Teheran, Iran. Despre acestea relatează: Messenger de Teheran din 30/III/1939, cu titlul: *Un brillant Concert roumain* (No.3588)

De asemeni: Jurnal de Teheran din 31/III/1939 cu titlul: *Le Concert roumain au Club Iran* și Le Journal de Téhéran 2 sub titlul: *Concerts Roumains*.

Trebuie a mă întoarce la București spre a ocupa Catedra devenită vacantă în lipsa mea, are loc un Concert de adio la Clubul Almiyah din Baghdad la 23 mai 1939 despre care relatează în limba arabă El Bilad din 2/6/1939

Reîntors în țară în toamna lui 1939 ocup catedra de vioară la Conservator și violă

La 21 Noiembrie 1939 dau la Dalles cu I. Filionescu la pian un recital de muzică românească. În program Sonata a III-a de George Enescu, Sonata I pentru vioară solo de D. Cuculin, Sonatina de Paul Constantinescu, Dansurile lui Filip Lazăr și Suita mea „Dor de țară” în primă audiție

La 19 Decembrie un al doilea recital tot la Dalles cuprindea pe lângă Sonata Kreutzer de Beethoven și Concertul de Sibelius care se auzea pentru întâia oară la noi, deocamdată cu pian.

Cu Filarmonica, între aceste 2 recitale interpretez sub bagheta lui Alfred Alessandrescu Concertul de Saint-Saëns în si minor.

Despre toate acestea au apărut cronici semnate de Romeo Alessandrescu, Virgil Gheorghiu, Mihail Jora, Em. Ciomac, J. Victor Pandelescu

1940 Cu Th. Rogalski dirijând Orchestra Radio dau la Ateneu un concert cuprinzând Concertele de Beethoven și Brahms, precedate de uvertura la Don Juan de Mozart la începutul lui Februarie 1940.

Despre acest concert relatează: Mihail Jora, Le Moment din 5/II/1940 semnat L.L., Virgil Gheorghiu în România din 11/II/1940

În Martie întreprind un turneu în Italia, sub auspiciile Institutului de Cultură Italiană din București

Orașele unde am dat recitale cu Concursul pianistei Maria Faini au fost Ancona, Firenze, Livorno și Milano

Despre aceste recitale au scris: Corriere Adriatico din Anemona 12 Martie 1940 cu titlul: *Il Concerto Sandu Albu alla Amici della Musica*. 2) Il Telegrafi di Lavoro cu titlul: *Il concerto del violonista romeno al Dopolavoro „Amici*

della Musica” Nazione di Firenze și L'Ambrosiano din Milano 14/II/1940

Tot în primăvara 1940 cânt la Filarmonică cu G. Georgescu Concertul de Brahms

În toamna 1940 am dat la Dalles, 19, 26 Octombrie, 9 Noiembrie, 3 Concerte de Bach, cuprinzând cele 6 Sonate și părțile pentru vioară solo și cele 6 Sonate cu pian, având 3 colaboratori: C. Silvestri, J. Prunner și Miron Șoarec

1941 La 5 Aprilie, la Dalles, Concert de Sonate cu Madeleine Cocorescu

La 12/II/1941 se relatează în Timpul cu titlul *George Enescu la Dalles în Concertul violonistului S.A.* un concert în care am avut colaboratori pe: G. Enescu în Sonata a III-a, C. Silvestri în sonata sa în primă audiție, M. Jora în Suita mică a sa.

Universul din 6 Dec. 1941 semnat R. Al. cu titlul: *Filarmonica* subtitlu: Dirijor Mihail Jora, solist Sandu Albu (vioară), vorbește despre Amfi... Poem Simfonic de G. Enacovici în primă audiție. Cronica semnată de G. Breazul din 4/IV/1941 vorbește despre multiplele mele interpretări.

1942 Universul din 19 April 1942 semnat R. Al., titlu: *Concertul violonistului Sandu Albu*; vorbește și despre concertul I de Karol Szymanovski, auzit pentru prima dată la noi, deocamdată la pian – I. Filionescu.

1. În toamna 1942 în turneu în Germania, Croația și Slovacia dimpreună cu I. Filionescu la pian în următoarele orașe: Stuttgart, Stuttgarter Neues Zeitung 23 Nov, titlu: *Konzert Rumänischer Künstler*.

2. Berliner Nachtausgabe din 6 Nov. 1942, titlu: *Erfolgreiche Konzerte*

3. Hrvatsky Narod, 10 Noiembrie, 1942, Zagreb

4. Grandista Bratislava, 17 Nov. 1945

5. Der Mittag Düsseldorf, 29 Oct 1942

6. Dusseldorfer Statt Nachrichten semnat de Peter Seifert.

7. Slovak 18 Nov. 1942: Rumanski Hostia v Bratislava

8. Nova Hrvastika, Zagreb 11 Nov. 1942 DI. Bohuslav Sirola

Cu Filarmonica din Bratislava solist în concertul de Beethoven în Noiembrie (lipsesc critice etc.)

De asemeni la Radio, Concert de muzică românească cu I. Filionescu la Bratislava (pe la 12-15 Decembrie)

1943 La 2 Februarie 1943 are loc la Ateneu un Festival Sibelius dirijat de Georg Schneevoigt. În acest festival am interpretat în primă audiție la noi Concertul în Re Op. 47 de Jean Sibelius. Cronice de: Aurelia Șathiopa, Romeo Alexandrescu, Virgil Gheorghiu, etc.

„Minereul” din 25 Octombrie 1943 relatează semnat R. Al.: Concertul de Sonate George Enescu în 20 Oct Ateneu, maestrul la pian. Sonatele I, II, IV și Impresiile din copilărie. De asemeni în Curentul din 23 octombrie, Virgil Gheorghiu

La 16 Iulie 1943 are loc la Brașov, sub auspiciile „Cercului Francez” de acolo un concert de muzică franceză dat de mine cu Filionescu. Kronstadter Zeitung semnat H.L. relatează acest concert sub titlul: *Konzert des Geigers Sandu Albu*

Concertul jubiliar pentru 25 de ani de carieră s-a bucurat de concursul Maestrului Enescu la pupitrul Filarmonicii. Programul cuprindea Concertul 7 de Mozart (cu cadențele de George Enescu), Concertul de Glazunov și prima audiție la noi a Concertului de Schumann

Rampa din 5 Decembrie 1943 relatează semnat Emil Riegler Dinu. De asemeni Aurora Șotropa, Virgil Gheorghiu în articole lungi în ziarele „Curentul”, „Adevărul”, etc.

1944 3 Concerte cu Orchestra Simfonică din Iași, dirijor Egizio Massini

2 Recitale la Ploiești, 2 la Câmpina

Recital la Sinaia cu C. Silvestri la pian

Recital la 4 Decembrie de Muzică rusă și aliați (Era.... N.56 din 7 Dec. 1944) la Dalles, la pian Smaranda Athanasoff, Universul, 5 Dec. 1944

La Dalles, la 2 Februarie, dimpreună cu Aurelia Cionca am dat audiția integrală a Sonatelor de Brahms pentru pian și vioară. Cu această ocazie în Bukarester Tageblatt sub semnătura lui F.G. Gruber apare un articol intitulat: *Ein erfolgreicher Brahms abend in Bukarest*.

Cu Dagobert Bucholtz la pian pentru Apărarea Patriotică dau în toamna 1944 un recital despre care J.V. Pandelescu a scris un lung articol.

1945 În afară de un Recital la Ploiești cu Virgil Gheorghiu la pian am dat și unul la Giurgiu (la 8 Noiembrie la Ateneul N. Bălănescu).

Cu același pianist am interpretat pentru prima oară la noi Concertul de Hacıaturian la Radio, înaintea primei audiții făcute de G. Enescu cu orchestră în anul următor.

1946 Reîntors la Bagdad ca profesor împrumutat institutului de Arte de-acolo în decembrie 1945, dau un recital la King Faisal Hall și numeroase concerte radiofonice.

În primăvara 1946 dau cu pianistul Juliu Hertz din București (angajat prin mine ca profesor și pianist la Bagdad) – 2 recitale la Kuwait și Abadan (Iran) pentru personalul celei mai mari rafinării de petrol.

1947 După alte manifestări muzicale, concerte publice și foarte multe recitale la Radio Bagdad în vara 1947 dau două recitale importante:

1) la Paris, la Salle Chopin-Pleyel, cu pianistul Jean Neveu (fratele celebrei violoniste Ginette Neveu) la 12 Iunie relatat de Pierre Leroi în Journal Opéra 2 Iulie 1947 și

2) La Wigmore Hall din Londra cu pianistul Ivor Newton (Times 23 Iunie 1947 și Western Morning News, 23 Iunie)

De asemenea, la 22 August 1947 iau parte într-un Concert festiv la Sala Pleyel-Chopin marcând a 3-a aniversare a eliberării Parisului și Bucureștiului

Reîntors în Orient dau la Beyrouth (Liban) 2 Concerte: un recital și un Concert de Sonate cu pianistul Arcadie Kongwell relatate în „Le Jour” și „L'Orient” din 19 Noiembrie 1947

1948-1949 Pe lângă îndatoririle mele de Profesor și Organizator al Secției Muzicale din Institutul de Arte din Baghdad duc o activitate intensă Cameristică, de recitale și muzică de cameră cu concursul Pianistului Julin Hertz și al lui Canov Cyril Roberte (Pastorul Eneglez din Baghdad)

Atât la Baghdad unde la British Insitute Club dau la 14 și 28 Noiembrie 1949 pentru prima dată în Orientul Mijlociu audiția Sonatelor și Partitelor de Bach (în 2 ședințe)

Recitalele mele erau numeroase și variate – relatate în Irak Times (pierdute de mine) și aveau loc la Institutul nostru la Sala de Concerte (King Taisal Hall) în Biserica Anglicană, ducând o activitate de pionier cu totul educativă. În afară de Baghdad, am concertat în Irak și la Mosul, la Kirkuk și Basrah.

În **1950** Sunt rugat ca pe lângă direcția Conservatorului nostru să organizez și o mică orchestră simfonică cu care am dat între anii **1950-1958** dirijând-o și cîntînd și ca solis, numeroase concerte, festivala Bach, Mozart.

În **1952** plec în timpul vacanței de vară în Europa unde în afară de un concert radiofonic la Radio Paris și Radio Basel am dat și un recital în sala Conservatorului din Kassel relatat în Kassler Post din 19 Septembrie 1952.

În 1952 pentru Comemorarea marelui poet, filozof și om de științe Ibn Sima (Avicena) scriu un Poem Simfonic executat în primă audiție la 1 Mai 1952, repetat la Concertul următor la cererea publicului.

1953 Concerte, Recitale în continuare.

În anii **1954-55-56** în timpul vacanțelor de vară am dat un număr de turnee radiofonice imprimând la diversele stațiuni de Radio din Europa în special muzică de Compozitori Români. Astfel în 1954 am imprimat la Basel, Paris, Zürich, München, Genève, Bade-Baden, Stuttgart, Londra. În 1955 la Amsterdam (Hilversum), Paris (Sonata pentru vioară solo de Mihalovici, Sonata a III-a și Impresiile din Copilărie de Enescu cu N. Caravia la pian, München, Basel, Istanbul. În 1956 dau un recital la Salzburg sub auspiciile Mozarteum-ului acest recital a fost relatat în Demokratischer Volksblatt din 11 Iunie semnat Dr.Th.W. Werner, 2) Salzburger Volkzeitung 11 Iunie, semnat Dr. Pallegriini, 3) Salzburger Nachrichten 11 Iunie semnat H.H. și cu titlul *Der Geiger Sandu Albu* și 4) Salzburger Volksblatt 11 Iunie cu titlul *Violin abend Sandu Albu* ss I.H.

La 27 Iunie 1956 în Sala mare de la UNESCO din Paris dau un recital comemorativ cu compoziții de George Enescu. Acest concert omagial la un an de la moartea Maestrului a fost prezentat de Profesorul Correa de Azevedo (America de Sud) și am avut concertul de pian al lui N. Caravia, care pe lângă Sonatele II și III și Impresiile din Copilărie cu mine, a interpretat și Sonata a II-a în fa# minor pentru pian.

Tot în acea vară am imprimat un program de Muzică românească: Paul Constantinescu, Stan Golestan, Filip Lazăr, I. Scărlătescu, S. Albu la Radio Basel și München, unde eram angajat pentru a treia oară în șir.

La Bagdad pe lângă funcțiunile de profesor de vioară, violă, muzică de Cameră și Director al Secției de muzică Clasică am activat și ca Președinte al Societății Filarmonice și dirijorul Orchestrei înființate de mine în 1950.

Dintre multele articole scrise în ziarele arabe și în Irak Times am păstrat câteva în acesta din urmă cu titluri ca: *Iraq's Symphony Orchestra has succes in first performance* (1 Mai 1950).

Fine Concert at Kirkuk

În 27 Decembrie 1955 am dat un recital de violă în Sala Institutului de arte din Bagdad. Muzica pentru Vioară Solo, al cărei protagonist am fost mai ales la Bagdad s-a manifestat prin recitalele mele între 1954 și 1958; astfel la 11 Martie 1954 interpretam în Sala Institutului de Arte seria integrală a celor 24 de Capricii de Paganini sub formă de Concert lecție - Lecture-recital, cum făcusem la British Institute pentru Sonatele și partitele de Bach.

Sub auspiciile U.S.I.S. (United States Information Service) am dat o serie de recitale de vioară solo incluzând lucrări ca: Sonata de Marcel Mihalovici op. 97, Sonata a III-a de Max Reger, Sonatele a III-a și a V-a de Eugène Ysaie, Ménétrier, Impresiile din copilărie de Enescu, Suită clasică de Sandu Albu, etc.

În scop de culturalizare am dat recitale și concerte închinate câte unui compozitor ca: un recital de Concerte și Sonate de Mozart precum și un festival de muzică de cameră pentru bicentenarul acestuia. Un Festival Bach bicentenar și un alt Festival Bach dirijate și cântate în același timp de mine (concertele de vioară, Dublul Concert, Concert Branderburgic Nr. 5. Un Festival Händel (de muzică de Cameră) precum și Concerte închinare lui Sibelius și lui Ed. Elgar.

Împreună cu 2 elevi ai mei care s-au remarcat în străinătate am dat și Concerte pentru 2 viori. Acești elevi sunt: Haik Balian care a fost trimis cu bursă la Musikakademie din Viena și Vartan Manogian care în 1958 a obținut premiul I la Conservatorul Național din Paris, fiind apoi solist cu orchestra Simfonică din Lausanne.

Ambii acești elevi mi-au făcut cinste și am primit felicitările profesorilor lor din Paris și Viena. În Iraq Times din 9 Oct. 1959 apărea un articol cu titlul: *Tribute to Prof. Albu.*

După repatrierea mea din 12 Nov. **1959** am dat o serie de recitale în țară:

- 1) La 21 Decembrie la Ateneu, cu Nicolae Brînduș la pian
- 2) La 16 Ianuarie la Dalles cu Mariana Kabdebo (semnează I.S. Cronică Contemporanul 19/I/62, și Petre Codreanu din Muzica Nr. 3 Martie 1962)
- 3) La 10 Februarie 1963 la Dalles, cu Mariana Kabdebo la pian
- 4) La 4 Noiembrie 1963 (Interviu Magazinul semnat P. Răduț)
- 5) 14 Mai 1964 la Dalles, cu Mariana Kabdebo la pian
- 6) 10 Iunie la Dalles, cu Mariana Kabdebo la pian (Program integral Enescu – 3 sonate și Impresiile)
- 7) 5 Aprilie 1965 la Dalles, pentru Conservatorul Ciprian Porumbescu, program de compozitori români (prima audiție a dansurilor din baletul Iancu Jianu de Mircea Chiriac), la pian Mariana Kabdebo
- 8) 29 Mai 1966, Studioul Conservatorului C. Porumbescu, Recital de vioară Solo. În program Suita Clasică S. Albu, Suita pe Bach de Alfred Mendelsohn, Sonata de W. Berger și Suita I de Cuclin
- 9) La 11 Februarie 1967, la Rîmnicu-Vîlcea, Casa de Cultură, la pian: Mira Ghisoiu, Cronică semnată I. L. Alexandricu în revista Argeșul 4 din Aprilie 1967
- 10) La 12 Martie 1967, Recital în cadrul Filarmoniceii din Sibiu, la pian Mira Ghișoiu

În afară de acestea am fost solist cu următoarele orchestre simfonice din țară:

- 1) Filarmonica Gh. Dima din Brașov la 20 Oct. 1960, Poemul Concertant de Ludovic Feldman și Tzigane de Ravel, dirijor Paul Popescu
- 2) Filarmonica 12 Noiembrie 1960 și 21 Ianuarie 1961, Bacău, concert Beethoven, dirijor Ciornei
- 3) Filarmonica din Cluj, Prokofiev Nr.1, dirijor Petre Sbîrcea

- 4) La 10 Aprilie 1961, cu Filarmonica din Galați, dirijor Ury Schmidt, Concertul Nr. 3 de Saint-Saëns
- 5) La 17 Iunie 1961, Filarmonica „Oltenia” din Craiova dirijor Victor Golescu, Concert de Saint-Saëns
- 6) La 24 Aprilie 1962, cu Filarmonica „Glinka” din Satu-Mare, dirijor Alexandru Munteanu, concert S. Saëns
- 7) La 5 Mai 1965, cu Filarmonica din Ploiești, dirijor Eugen Pricope, Concert George Enescu, 10 ani de la moartea Compozitorului, Conferențiar Zeno Vancea, în program Concertul neterminat (2 părți) de George Enescu pentru vioară și orchestră, interpretat de mine în primă audiție.

Între **1962-1965** am fost profesor de vioară la Facultatea de Muzică a Institutului Pedagogic de 3 ani, București

În **1964** și **1965** am fost profesor și la Școala Medie Nr. 2 unde am interpretat pentru elevii Școalei în 2 audiții cele 6 Sonate și Partite de J.S. Bach pentru vioară Solo

În **1963-1964** și **1964-1965** am fost profesor de muzică de cameră la Conservatorul Ciprian Porumbescu

În **1964-1965** și **1965-1966** am fost Conferențiar la clasa de violă a Conservatorului

În prezent urmez după pensionare pentru vârstă la Catedra de violă de la Conservator având și un număr de ore de vioară la Liceul de Muzică Nr. 2 din București.

La vioară prepar activitatea a 9 piese pentru vioară și pian ale mele în catedra de coarde și un Recital pentru 50 de ani de activitate muzicală

29 Nov.1964 – Sandu Albu

SUMMARY

Viorel Cosma
Original Texts and Documents.
Music History in Autobiographies
The Sandu Albu Archive

The name of violinist, conductor, composer and teacher Sandu Albu (1897-1978) is engraved in the annals of Romanian music because ever since the interwar period he disseminated and thoroughly popularized our music in Asia (Iraq), granting primacy to the oeuvre of George Enescu (whose disciple he was between 1929-1930 and 1934-1936).

His return to Romania (1959) marked the beginning of a teaching career at the "George Enescu" Music High School and at the Music Conservatoire, concluded at the Pedagogical Institute in Bucharest, where he founded a prestigious department of violin and viola in Romanian artistic education.

The activity of the Romanian violinist and teacher stands out in Romanian memoirism through the international career he forged at a time when our national school asserted itself within the international context.

Traducerea rezumatelor: **Alina Bottez**